

[Ove Jensen]

Når nu både miljøministeren og vel stort set alle partierne her i Folketinget ønsker at gribe ind i de lokale forhold dernede i Tøndermarsken, er det så, fordi man ikke mener, at de lokale beboere har passet det område godt nok? Har de lokale beboere behandlet Tøndermarsken således, at man er bange for, at den bliver ødelagt? Jeg forstår, at man ønsker at bevare Tøndermarsken, som den er nu, men de lokale beboere har passet Tøndermarsken vel i tusinde år eller mere uden Folketingets indgriben. Jeg må opfatte det således, at man fra Folketingets side er bange for, at de lokale beboere nu pludselig vil i gang med at ødelægge Tøndermarsken eller er i gang med det. Er det det, der er baggrunden for dette lovforslag?

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg vil gerne gøre hr. Ove Jensen opmærksom på, at der faktisk er sket den ændring siden anden verdenskrig, at der i de sidste ca. 20 år i modsætning til tidligere bliver opdyrket i hvert fald 5 pct. om året af marsken, og det er en alvorlig ændring i forhold til tidligere.

Det, der bragte mig på talerstolen, var hr. Sønderbys bemærkninger om, at vi forlænger § 11-forbudet, og at der derfor bør være erstatninger. Det får mig til at sige, at jeg undrede mig over, at hr. Sønderby, om end på en meget venlig måde, skosede mig da jeg bad ministeren om at sørge for, at forslaget forelå den 6. oktober. Jeg synes, at hr. Sønderby i stedet for at skose skulle have støttet mig i dette ønske, for det er fremsat ud fra ønsket om, at vi kan nå at færdigbehandle det endelige forslag så betids, at vi ikke skal forlænge stoploven med endnu et år, men kan have det hele færdiggjort til ikrafttræden den 1. marts 1988, så vi undgår at bringe lokalbefolkningen i den periode af usikkerhed, hvor den ikke ved, hvad den endelige afgørelse bliver. Derfor synes jeg, hr. Sønderby burde have støttet os i det ønske.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 156:

Forslag til lov om ændring af lov om by- og landzoner.

Af miljøministeren (Chr. Christensen).
(Fremsat 14/1 87).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 6 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 76:

Forslag til folketingsbeslutning om etableringsmuligheder for nye virksomheder i ikkeudnyttede landbrugsbygninger m.v.

Af Poulsgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 18/12 86).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg skal på nuværende tidspunkt gøre nogle bemærkninger angående det forslag, der er fremsat af Fremskridtspartiet.

Partiet opfordrer jo i forslaget regeringen til at fremsætte et forslag til ændring af zone-loven. Formålet skal være, at mulighederne for at starte ny virksomhed i landzonen lettes. Jeg vil begynde med at kommentere de bemærkninger til forslaget, som Fremskridtspartiet anfører til sidst. Der gør man opmærksom på, at beslutningsforslaget er i nøje overensstemmelse med de udtalelser, der faldt på konferencen om landsbyer den 23. oktober 1986. Ja, det er korrekt. På landsbykonferencen blev der fra flere sider givet udtryk for et ønske om at lette erhvervsetableringen i landzonen. Bl.a. udtalte jeg, at jeg i

[Miljøministeren]

nær fremtid ville fremsætte forslag om ændring af zoneloven, således at det blev umiddelbart tilladt at etablere visse former for erhverv i frigjorte landbrugsbygninger. Det var dette forslag, jeg fremsatte den 14. januar i år, og som nu skal behandles her.

Jeg må altså kontaktere, at regeringen allerede har gjort det, Fremskridtspartiet nu opfordrer den til, men jeg må protestere imod Fremskridtspartiets påstand om, at den gældende lovgivnings restriktioner for landzoneområdet har forvredet en naturlig udvikling i disse områder.

Efter den nugældende lov forudsættes det, at der normalt skal gives tilladelse til anden erhvervsvirksomhed eller erhvervsmæssig anvendelse af de tomme landbrugsbygninger, og der er ikke på den baggrund nogen principiel ændring i forhold til administrationen af den nuværende lov.

Derimod skal der ske en administrativ forandring og en tidsmæssig besparelse for ansøgerne, og det er det, jeg har lagt frem i mit lovforslag.

Jeg skulle måske lige bemærke, at det forslag, jeg kommer med, alene vedrører etablering af visse former for virksomhed m.v. inden for frigjorte landbrugsbygningers rammer. Jeg er ikke helt sikker på, om Fremskridtspartiets forslag ikke går videre i retning af anvendelse af andre bygninger og måske udvidelser, men det får vi nok en afklaring af nu.

Jeg tror nu næppe, der er væsentlige forskelle på intentionerne i de to forslag, og derfor glæder jeg mig også over, at Fremskridtspartiet denne gang synes at kunne være indstillet på at stemme for et af mine forslag.

Hjortnæs (S):

Socialdemokratiet vil stemme imod begge forslag. Vi tror ikke, det er nogen god idé at svække det styringsinstrument, som ligger i den nuværende by- og landzonelov. Vi anser det for overordentlig vigtigt, at eventuel etablering af produktionsvirksomheder i nedlagte landbrugsbygninger sker efter en nøje tilrettelagt plan, som de offentlige myndigheder har udarbejdet; det finder vi specielt vigtigt af hensyn til spildevandsafledningen. Vi vil stærkt advare imod, at et flertal gennemfører denne lovgivning af miljømæssige grunde. Vi

er meget bekymrede for, at det vil skabe store problemer af miljømæssig karakter, fordi det næppe vil være muligt at sikre en rimelig og fornuftig spildevandsafledning, hvis ikke disse produktionsvirksomheder etableres på steder, som af de kommunale myndigheder er afsat til virksomhed af den karakter, og hvor man derfor har sikret en ordentlig og fornuftig spildevandsafledning.

Vi er kede af, at ministeren har fremsat dette lovforslag. Vi tror ikke, ideen til det er fostret i ministerens hoved, vel heller ikke i Miljøministeriet, formentlig heller ikke i Planstyrelsen. Vi gad nok vide, hvor ideen er kommet fra. Det er efter vores opfattelse en meget dårlig idé, og det er en farlig idé, hvis den realiseres. Den vil klart svække miljøet, og jeg siger endnu en gang, at Socialdemokratiet vil stemme imod lovforslaget.

Carl Martin Christensen (KF):

Jeg kunne ikke drømme om at antyde, at hr. Hjortnæs ikke skulle have læst lovforslaget, men jeg har lidt på fornemmelsen, at han i hvert fald har mistforstået det, for den beskedne del, der ligger i nr. L 156, er der altså ingen miljømæssige konsekvenser af, og der åbnes ikke for nogen produktionsvirksomhed her. Det drejer sig om, at man vil åbne mulighed for, at man i nogle af de nedlagte landbrug kan oplagre varer af forskellig art og have nogen administration. Det er, hvad der åbnes for med dette lovforslag, og derfor synes jeg ikke, man skal benytte lejligheden her til at tale om miljømæssige problemer.

Der er nogle begrænsninger i det, og det er for det første den, at bygningerne skal være mindst 5 år gamle. Det kan jeg tilslutte mig. En anden begrænsning er, at man maksimalt må have fem mennesker beskæftiget i disse bygninger. Det synes jeg egentlig er uhensigtsmæssigt, da vi jo alle ved, at de bygninger, der er til rådighed i landdistrikterne, er meget forskellige af størrelse, indhold osv., og derfor kunne jeg ønske, at man kunne få trukket denne lidt kedelige begrænsning ud af lovforslaget.

Der foreligger en forenkling med dette forslag i og med, at folk, der vil bruge disse bygninger, blot skal anmelde til kommunerne, at nu gør man det, og medmindre kommunen protesterer inden 14 dage, har man

[Carl Martin Christensen]

fået sin tilladelse til det. Det er en ganske kort frist for kommunerne. Omvendt mener jeg også, det betyder, at man må lidt op på dupperne – som det vist hedder i nusprog – og det var vel ingen skade til, at man fik en hurtig reaktion, hvis man ønsker det.

Jeg vil godt lidt mere generelt om dette lovforslag sige, at jeg synes ikke, det er særlig vidtgående, bestemt ikke, men jeg synes, at det er en af de første gange, man har vendt om og måske gjort det en lille smule lettere at anvende den bygningsressource, vi har til rådighed i landdistrikterne. Vi hører gang på gang alle steder i samfundet folk snakke om, at det er gevaldig galt, at vi har en afvandring fra landsbyerne og fra det åbne land. Det truer vore skoler, vore købmænd, vore håndværkere, og hvad ved jeg. Her har vi en mulighed for at vise den gode vilje til at komme et stykke af vejen.

Jeg håber, at dette lovforslag bliver det første af en lang række forslag, der vil gøre det en lille smule lettere at udnytte den bygningsressource, man har stående i landdistrikterne, og derfor skal jeg takke miljøministeren for det.

Nr. B 76, som Fremskridtspartiet har fremsat, har vi ikke mange kommentarer til, i og med at vi samtidig behandler nr. L 156. Jeg synes, man hermed har bevist, at Fremskridtspartiets beslutningsforslag er overflødigt, og jeg ved, der kommer et senere på dagsordenen, som på samme måde beviser, at det er overflødigt.

Hanne Severinsen (V):

Venstre er særdeles tilfreds med dette lovforslag. Vi betragter det som et vigtigt skridt på vejen for at få løst nogle af landdistrikternes problemer. Stadig væk bor jo ca. en fjerdedel af befolkningen på landet, men landsbyerne har problemer, først og fremmest på grund af de strukturproblemer, der skyldes, at man nedlagt landbrug og gennemført moderniseringer og driftsomlægninger. Der sker også indskrænkninger af kvægbesætningerne, og det betyder, at man kan risikere, at der også i fremtiden vil komme til at stå driftsbygninger tomme, hvis ikke man kan sikre, at de overgår til anden anvendelse.

I takt med befolkningsudviklingen har det typiske billede været, at man risikerede skolenedlæggelser og butiksnedlæggelser, og at

mindre virksomheder forsvandt i takt dermed. Dette gælder især i amter, hvor man har været særdeles restriktiv med hensyn til fortolkningen af by- og landzoneloven, og det har betydet, at det har taget lang tid, selv hvis man skulle have selvfølgelig tilladelser.

I amter, hvor man har været knap så restriktiv, er der faktisk sket en opblomstring ude omkring i landsbyerne, og der er kommet nye industrier frem.

Det er vigtigt, at vi sikrer, at landsbyerne ikke bliver sovebyer; derfor må der skabes mulighed for nye typer af arbejdspladser, og de fleste landbrugsbygninger kan med ganske små ændringer overgå til andre formål. Vi skal være opmærksom på, at arbejdspladserne skifter karakter i disse år. Der sker ændringer, og den teknologiske udvikling gør, at man ikke nødvendigvis behøver at betragte en virksomhed som noget forurenende. Det er meget ofte bare et spørgsmål om, at der er en masse medarbejdere til stede, og derfor kan man ikke, som man tidligere har gjort det, sige, at industri absolut skal placeres i særligt afgrænsede områder.

Det er også vigtigt – det viser mange undersøgelser – at der er muligheder for, at iværksættere kan starte et sted, og her har vi faktisk nogle gode muligheder i eksisterende bygninger. Derfor er vi vældig tilfredse med, at man foreslår ændringerne af by- og landzoneloven.

Vi kan også godt tilslutte os, at der skal være en 5-års grænse, så man ikke omgår loven, og vi mener, at med den her foreslåede ændring vil der, fordi der ikke skal være så lang en godkendelsesprocedure, virkelig komme gang i ændringerne.

Det er et skridt i den rigtige retning, men vi er ligesom de Konservative lidt bekymrede over det skarpe skel med fem medarbejdere. Vi mener nok, man bør kunne dispensere fra det.

I den forbindelse vil jeg også godt nævne for miljøministeren, at det mange steder er et problem, at amterne administrerer vejloven meget restriktivt. Der skal være bestemte kørselsforhold, som er fuldstændig unødvendige i de tyndt befolkede områder.

Men som sagt, dette er en god begyndelse – i virkeligheden også til en ny planlægningsfilosofi. Jeg tror nemlig, at den planlægningsfilosofi, som Socialdemokratiet her gav udtryk for, at man skulle planlægge,

[Hanne Severinsen]

hvor tingene skulle være, og at alting skulle følge de fastlagte mønstre, skal man være opmærksom på at der er et stigende ønske i disse år om en opblødning af. Meget af den planlægningsfilosofi har jo ført til, at vi har haft alt for adskilte boligområder og erhvervsområder. Jeg tror, udviklingen går i den modsatte retning i disse år, og jeg mener, at dette er et godt bidrag til denne udvikling.

Så skal jeg sige om Fremskridtspartiets forslag, at det, som også tidligere ordførere har nævnt, i nogen grad er overflødiggjort af de forslag fra regeringen, der er kommet. Jeg vil dog sige, at jeg stadig væk støtter intentionerne i forslaget, og jeg kan heller ikke afvise, at vi i Venstre måske kunne tænke os at gå endnu videre, end disse to forslag gør.

(Kort bemærkning).

Hjortnæs (S):

Jeg har to bemærkninger til det sidste indlæg.

Den første går på dette med, at landsbyer ikke må være sovebyer. Hvorfor må landsbyer ikke være et fristed for mennesker med stor kulturel aktivitet at opholde sig i? Hvorfor skal man absolut rode industrivirksomhed ind i landsbymiljøet? Jeg kan ikke rigtig forstå, hvad forklaringen er på det synspunkt.

Den anden bemærkning, jeg har, drejer sig om det med den stramme administration. Jeg synes, det er interessant, at når vi f.eks. diskuterer Hjarbæk Fjord, så siger man, at nu må Folketinget endelig ikke blande sig i den lokale administration, vi skal lade dem klare det selv derude. Her har vi en situation, hvor de lokale politiske myndigheder i amterne siger: vi vil gerne have nogle instrumenter, så vi kan styre udviklingen, netop for ikke at blive udsat for disse miljøbelastninger.

Nu kommer fru Hanne Severinsen, der jo ellers tit og ofte taler om det lokale selvstyre, og siger: nu vil jeg lige præcis blande mig i de lokale myndigheders ret til at styre udviklingen. Jeg synes ikke rigtig, der er sammenhæng mellem det, fru Hanne Severinsen siger, og så den ideologi, som fru Hanne Severinsen siger at hun er tilhænger af.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Det kan da godt være, at nogle mennesker, der bare kommer på landet sådan en enkelt søndag, synes, at det ser meget nydeligt ud, hvis der overhovedet ikke er noget som helst, der forstyrrer stokroseidyllen. Men for dem, der bor der, er det faktisk meget rart, at de ikke alle sammen er tvunget til at skulle tage på arbejde 10, 20, 30 km borte, og med de benzinpriser, vi har, er det faktisk også meget hensigtsmæssigt med en større blanding af bolig og erhverv. Vi har jo også alle sammen sagt, at vi i virkeligheden støtter, at der ikke køres så meget, at vi måske skulle spare valuta på de mange biler osv., og vi ved jo, at i landdistrikterne er transport et stort problem. Derfor ville det være et umådeligt stort gode, hvis vi havde erhvervsvirksomheder også i de mindre bysamfund.

Men stadig væk, det behøver jo ikke at være nogle store og forurenende. Vi snakker jo ikke om industri, om et kemisk værk, eller jeg ved ikke hvad. Vi snakker faktisk om fremtidens virksomheder, for, som jeg netop også sagde, jeg tror at disse lokaler mange gange vil kunne virke som steder, hvor iværksættere kan starte noget helt nyt, og det helt nye er ikke nødvendigvis forurenende, det kan være informationsteknologi osv.

Så vil jeg sige lidt om administrationen.

Vi er tilhængere af decentralisering, og derfor har vi også bemærket, at der faktisk administreres meget forskelligt. Naturligvis er det op til flertallet, men jeg synes, at de venstreledede amter, som er noget mere lempelige og fleksible i deres måde at administrere på, faktisk har fået gode resultater ud af det. Jeg påpeger, at i det amt, hvor jeg er valgt, er der kommet meget mere skred i udviklingen, og det skyldes garanteret også, at det har et godt, solidt venstreledet styre, som er noget mere fleksibelt, end det måske er steder, hvor der er socialdemokratisk styre.

Leif Hermann (SF):

Eller også kunne man måske forestille sig, at planlægningen i Ringkøbing Amt hang sammen. Det var også en forklaring på tingene.

Fremskridtspartiet har jo fremsat et beslutningsforslag, som har til hensigt at blotlægge det åbne land for de interesser, som Fremskridtspartiet i den aktuelle situation mener at repræsentere. Samtidig har Fremskridts-

[Leif Hermann]

partiet den dristighed at fortælle, at det forslag, de har fremsat, er i fuld overensstemmelse med de udtalelser, der er faldet på landsbykonferencen, og dér vil jeg da godt have lov til at gøre opmærksom på, at det bestemt ikke er i fuld overensstemmelse med de udtalelser, jeg kom med på landsbykonferencen.

Nu er det nok ikke for at takkes Fremskridtspartiet, at miljøministeren er kommet med sit lovforslag om ændring af by- og landzonenloven. Der er en vis tradition for, at miljøministeren – undertiden med en ihærdighed, som vel i grunden er en bedre sag værdig – kaster sig over denne by- og landzonenlov. Sidste gang drejede det sig om ophævelse af klageadgangen vedrørende zonetilladelser i landzonelokalplanområder; det skulle angiveligt også forbedre mulighederne for udvikling i landsbyerne. Dengang havde argumentationen ganske vist ikke noget med forslaget realiteter at gøre, og det betød, at man ikke kom igennem. Holdningen her i Folketinget var den, at det åbne land har behov for ekstra beskyttelse.

Denne gang går det så ud på måske lidt mere præcist at fastlægge indholdet af den gældende bestemmelse i zonenlovens § 8, men navnlig på at sørge for, at der ikke skal indhentes zonetilladelse. Igen er argumentet, at dette vil styrke landsbyerne.

Det er jeg langt fra sikker på at det vil. Det afgørende er nu, at en hvilken som helst virksomhed – i princippet i hvert fald – kan rykke ind i en tom landbrugsjendom, for så vidt denne er forladt eller bliver forladt og ikke er yngre end 5 år. Så stilles der samtidig nogle krav til beskæftigelse og den slags ting, men ellers skal man bare anmelde det til kommunalbestyrelsen, og hvis den sover tilstrækkelig længe, nemlig ud over 14 dage, er den hjemme. Der skal selvfølgelig foreligge miljøgodkendelse i de situationer, hvor det kræves at der skal byggetilladelse til, og så skal der i øvrigt foreligge tilladelse til ændret anvendelse. Man skal altså lige være opmærksom på, at man ikke slipper for tilladelser i denne sammenhæng, det er kun zonetilladelsen, man ikke skal have.

Dette vil vi selvfølgelig ikke være med til, for dermed glider vores muligheder for at styre udviklingen i det åbne land – ikke i landsbyerne – os af hænde. Det, miljøministeren vil opnå med dette lovforslag, kan

nøjagtig lige så godt opnås ved, at man siger til kommunalbestyrelserne, at der skal laves landzonelokalplaner, men af en eller anden besynderlig grund er kommunalbestyrelserne ikke så interesserede i det, og så gør miljøministeren dette, synes jeg, vældig velmenende og udmærkede forsøg på at tjene landsbyorganisationernes interesser med et forslag som dette. Hvis kommunalbestyrelserne tog deres muligheder for at lave landzonelokalplaner alvorligt, ville man kunne løse en del af dette problem.

Men afgørende er det, at det, miljøministeren foreslår, indebærer en udskridning af grundlaget for den fysiske planlægning, nemlig afgrænsningen af by og land. Hele grundlaget for kommuneplanlovens system er faktisk by- og landzonenloven. Hvordan vil miljøministeren bære sig ad med at fortælle kommunerne, at der er mening i at lægge f.eks. håndværkergrunde i visse erhvervsområder inden for kommuneplanerne, hvis det er således, at de pågældende håndværkere frit kan nedsætte sig i nedlagt landbrugsbyggeri?

Og hvordan vil det være med hensyn til de trafikale forhold, når man siger, at der kun må være fem ansatte? Nu er vi jo klar over, at det formentlig bliver flere, fordi både Venstre og de Konservative allerede nu er inde på, at der skal kunne dispenseres, og så ved vi godt, hvad det betyder.

I sin tid lavede Trehøje Kommune det geniale julenummer, at den lod en fabrikant, der fremstillede tekstiler, slå sig ned i Tæbring. Der var ingen zonetilladelse, der var i det hele taget ingen tilladelse til noget som helst. Der var en del telefonsamtaler og en velvillig kommunalbestyrelse, så borgmesteren gik ud og afstak grunden, mens kommuneingeniøren – det skulle der dog fagkundskab til – præciserede lidt nøjere, hvordan tingene skulle være.

Ringkøbing Amtsråd var noget bekymret ved sagen, det var jo amtsrådet, der skulle give zonetilladelsen, for det ville faktisk afstedkomme en sort plet-situation rent trafikalt.

Det hele faldt selvfølgelig i lave, virksomheden ligger der, og der er trafikale problemer i forbindelse med den virksomhed.

Det er lige præcis den udskridning, som dette forslag lægger op til. Miljøministeren kan ikke styre erhvervslokaliseringen i de

[Leif Hermann]

åbne områder, sådan som lovforslaget foreligger; det kan amtskommunerne heller ikke, kommunerne heller ikke. Samtidig åbnes der dermed for den udskridning, som eksemplet med Tæbring tyder ganske meget på.

Derudover skal vi jo medtage den erfaring, vi har med administrationen af den gældende zonelov. Jeg spurgte miljøministeren tidligere, hvordan det i grunden ser ud med retshåndhævelsen på området, og da forklarede ministeren mig i et svar til Folketingets miljø- og planlægningsudvalg den 1. oktober 1986, at i rundt regnet 5 pct. af de sager, der behandles som zonelovssager – det er 5 pct. af 16.000–17.000 sager – foreligger der overtrædelser. Der sker således et sted imellem 800 og 850 overtrædelser om året, men som der står i svaret på spørgsmålet: »De fleste sager bliver legaliseret ved tilladelse eller fysisk lovliggørelse, uden at der i øvrigt samtidig indgives politianmeldelse.«

Vi har altså i forvejen en slap zonelovsadministration, og så siger miljøministeren: nu slipper vi de sidste håndtag, vi har til styring af udviklingen i det åbne land.

Det vil vi selvfølgelig ikke være med til, men jeg kan glæde miljøministeren med, at det næste forslag, nr. L 157, som miljøministeren har kædet sammen med dette her, synes vi er ganske fremragende. Det kommer jeg tilbage til.

Dagmar Mørk Jensen (RV):

Der er mange gode grunde til at fremsætte det lovforslag, som ministeren har fremsat her, ikke mindst den, at al velvilje til trods er der virkelig vanskeligheder med at få realiseret ønskerne om at skabe liv i vore landsbyer.

Det er meget muligt, at vi, der lever med problemerne til daglig, alt for tit glemmer at gøre opmærksom på alle de grunde, der kan være til det, men det skal vi under sagens behandling såmænd nok få lejlighed til at komme frem med.

Heroverfor står så de betænkeligheder, man i miljøforbindelse har ved overhovedet at røre ved by- og landzoneloven, og det beskrev hr. Leif Hermann så udmærket. Jeg synes nu egentlig, han bedst illustrerede, at heller ikke den nuværende ordning virker tilfredsstillende, heller ikke set fra miljøets side. Men det er en afvejning af disse to

synspunkter, der er brug for, og som vi i Det Radikale Venstre har brugt ganske mange kræfter på at foretage.

Jeg tror ikke, der er nogen i denne sal, der er i tvivl om, at der i vores parti godt kan være nuancer med hensyn til, hvor balancepunktet mellem de to hensyn skal være, og disse nuancer er nok bl.a. præget af, hvor vi er bosat, for problemerne er yderst forskellige set fra Jylland og set fra Sjælland, de er måske oven i købet forskellige fra amt til amt.

Det er netop noget af det, der kunne tale for en retsbestemmelse. Til gengæld mener vi absolut ikke, at ministerens forslag indeholder de nødvendige sikringer af miljøet.

Vi er i Det Radikale Venstre indstillet på under et udvalgsarbejde at prøve at finde en løsning, der tilgodeser hensynet både til miljøet og til de mennesker, der ikke bare skal bo i landsbyerne, men også gerne skulle have eksistensmuligheder derude. Det er i hvert fald min opfattelse, at man kan tale meget smukt om kulturliv derude, men det dør simpelt hen hen, hvis folk kun sover derude. De tager deres børn med ind til byerne til fritidsforhold, og skolerne forsvinder. Sådan går det.

Vi mener altså ikke, at de bestemmelser, ministeren har fundet frem til, vil klare problemet, men vi vil gøre den størst mulige indsats med det formål at finde noget, der kan tage hensyn til begge problemerne, og et meget væsentligt punkt for os i dette arbejde er § 1, punkt 5, der pålægger kommunerne ansvaret for, at loven, hvis den nu bliver vedtaget, også bliver overholdt.

Vi har ingen illusioner om, at det vil blive nemt. Vi er klar over, at det bliver et virkelig hårdt job, og et af de punkter, som vi gerne under udvalgsarbejdet vil grave i, er netop, hvordan man kan forvente at det kan gøres på en rimelig måde.

Udvalgsarbejdet skal så vise, om der kan findes en løsning, så det bliver muligt for Det Radikale Venstre at gå samlet ind for et ændret lovforslag.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Det var da en interessant ordførertale, fru Dagmar Mørk Jensen holdt. Jeg vil godt spørge fru Dagmar Mørk Jensen om én ting,

[Leif Hermann]

som hun tilsyneladende har slugt i miljøministerens argumentation.

Vil fru Dagmar Mørk Jensen fortælle mig, hvilken sikkerhed der er for, at landsbyernes udvikling – jeg taler ikke om det åbne land – bliver styrket gennem dette forslag?

Vi skal jo være klar over, at når landsbyernes situation er, som den er, har det noget at gøre med bl.a. koncentrationen af detailhandelen i byerne, nedlæggelsen af skoler osv. Nu vil jeg så gerne spørge fru Dagmar Mørk Jensen: hvilken garanti er der for, at det er landsbyerne, der bliver styrket ved dette? Får vi ikke bare en lang række erhvervslokaliseringer i det åbne land, uden at det overhovedet giver landsbyerne et løft på så meget som en millimeter?

(Kort bemærkning).

Hjortnæs (S):

Det var den bemærkning, fru Dagmar Mørk Jensen gjorde indledningsvis om det at puste liv i landsbyen. Jeg ved ikke, om fru Dagmar Mørk Jensen ikke har den opfattelse, som jeg har – for det er jeg blevet belært om adskillige gange – at det, der puster voldsomt liv i en landsbybefolkning, er truslen om, at den skal have en industrivirksomhed, en larmende, forurenende virksomhed, til at ødelægge miljøet. Jeg tror ikke, nogen af os kan have noget imod, at der bliver etableret arkitektkontor eller noget i den stil i en nedlagt landbrugsejendom, men i det øjeblik vi nærmer os egentlig produktionsvirksomhed, er det ikke så liden en sag længere, så har den noget med spildevand at gøre, og så har den noget med møg og støj at gøre. Min erfaring er, og mit konkrete spørgsmål til fru Dagmar Mørk Jensen går på, om det ikke også er fru Dagmar Mørk Jensens erfaring, at noget af det, som netop kan skabe voldsomme reaktioner i en landsbybefolkning, er, hvis man vil komme og ødelægge dens gode kulturelle liv med forurenende virksomheder.

Så synes jeg i øvrigt også, at fru Dagmar Mørk Jensen bør kommentere det med det lokale selvstyre. Er det ikke rimeligt, når de lokale politikere nu gør temmelig store forbedringer i forbindelse med planlægning af, hvor de vil have deres industrivirksomheder liggende, at vi også respekterer det her i Folketinget?

(Kort bemærkning).

Dagmar Mørk Jensen (RV):

Det bliver en hel del at skulle søge at klare i en kort bemærkning.

Jeg tror ikke, der kan gives nogen garanti for, hvordan det vil ske. Man kan have en holdning til, hvordan man tror udviklingen vil blive.

Når landsbybutikkerne i øjeblikket i stor hast er i færd med at forsvinde, hænger det efter min mening sammen med, at næsten alle vi i landsbyerne efterhånden arbejder inde i byen. Det er noget af det, vi godt vil modvirke. Men når vi handler inde i byerne, skyldes det de stive butikstider, som jeg også har et godt øje til. Vi kan ikke nå hjem, inden vores forretninger lukker, og resultatet er den affolkning, der gør, at der ingen børn er til skolerne. Når der ingen skole er, er der intet centrum for kulturlivet. Jeg mener i virkeligheden, at hr. Hjortnæs skulle være meget enig med mig i de grunde, vi har.

Og med hensyn til reaktionerne ved oprettelse af en produktionsvirksomhed er det min erfaring, at de voldsomme reaktioner i den retning er kommet fra tilflyttere, ikke fra de oprindelige landsbybeboere. Vi er vant til at leve med den slags, og det kan vi sagtens.

Endelig med hensyn til miljøet: jeg har jo netop stået og sagt, at det er det, vi skal søge at beskytte, og det mener jeg ikke ministerens lovforslag er skrap nok til, men vi vil prøve at bedre på det.

Til sidst er der det lokale selvstyre. Jamen det er vi alle meget ømme over – det plejer nu ikke at være Socialdemokratiet, der er mest ømt over det – men det kan hænde på dette område, og det er også hændt på det sociale område, at vi trods det finder, at der er grundlag for retsbestemmelser.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Det, fru Dagmar Mørk Jensen siger, forudsætter faktisk, at den gældende zonalovsadministration er imod, at der sker en udvikling i landsbyerne med hensyn til erhverv. Her vil jeg godt havde lov til at citere en skrivelse, som fru Dagmar Mørk Jensen også har fået, fra Danmarks Naturfredningsforening, der for nylig har skrevet til os. Jeg citerer:

[Leif Hermann]

»Der er allerede i det gældende zonelovs-cirkulære ... fastsat retningslinjer for en fleksibel administration af lovens nuværende bestemmelser om overflødiggjorte landbrugsbygninger, hvor lovens bestemmelse jo er den, at en tilladelse til ændret anvendelse skal meddeles, medmindre den ønskede virksomhed skønnes at ville få et sådant omfang ...«, at den modvirker lovens hensigter.

Hvad er det i den gældende zonelovsadministration, der bevidst forhindrer den udvikling?

(Kort bemærkning).

Carl Martin Christensen (KF):

Jeg tror, man har behov for ligesom at prøve at få afklaret: hvad er egentlig en landsby? For jeg kunne godt fornemme, at de, der kommer fra de lidt centralistiske partier, som hr. Hjortnæs og hr. Leif Hermann, har en anden opfattelse af, hvad en landsby er, end den, jeg har.

En landsby er for mig et sted, hvor der ligger tre gårde og fire huse eller noget i den retning. Det er sådan et sted, jeg selv bor, og jeg ved, at det er afgørende ikke alene for den landsby, men også for det sogn, der hører til, at vi får en eller anden form for udbygning, således at vi får en tilflytning i stedet for den stadige fraflytning. Jeg har bemærket, at den debat kan man åbenbart af principielle grunde ikke lide, derfor kaster man sig hele tiden over miljødebatten. Jeg er overhovedet ikke uenig i, at man ikke skal lukke op for noget, der giver forurening, i denne forbindelse, men det fremgår faktisk også ganske klart af L 156, at der ikke åbnes for nogen miljømæssige problemer.

(Kort bemærkning).

Dagmar Mørk Jensen (RV):

Jeg mener ikke på noget tidspunkt at have sagt, at zonelovgivningens bevidst forhindrer en eller anden udvikling. Jeg har den opfattelse, at praksis undertiden er uheldig, og at det må man så søge at rette på.

Jeg kender naturligvis Danmarks Naturfredningsforenings indstilling til denne lov. Det er ikke ubekendt, at vi har relativt gode forbindelser den vej over, men det behøver ikke at betyde, at jeg altid er enig med den, og det betyder heller ikke, at alle dens med-

lemmer er enige i den skrivelse, kan jeg hilse og sige.

Det er rigtigt, at man kunne administrere smidigere, end man gør. Vi er klar over, at ministeren har udsendt et cirkulære, hvori han gør opmærksom på den mulighed. Mine græsrodsforbindelser påstår, at det ikke har hjulpet synderligt. Og så vil jeg også lige tilføje, at det er jo ingen revolution, vi lægger op til her, det er kun en smule smidiggørelse.

(Kort bemærkning).

Hjortnæs (S):

Nej, det er ikke kun en smidiggørelse. Det er et klart forsøg på at lukke op for at sætte gang i salget af nedlagte landbrugsbygninger til bl.a. industriel og håndværksmæssig virksomhed. Det er også derfor, jeg godt vil benytte lejligheden til – med grundlag i den konservative ordførers indlæg her – at sige, at jeg synes ikke, man spiller oprigtigt ud. Det reelle er jo ikke hensynet til livet i landsbyen, det reelle er, at man gerne vil give nogle landmænd, som er gået væk fra landbrugsdrift, men som har nogle driftsbygninger stående, en mulighed for at sælge disse bygninger til en højere pris, end de ellers ville kunne få, ja, i det hele taget give dem en mulighed for at komme af med dem. Det er reelt det, det handler om, og det synes jeg faktisk det ville klæde både den konservative ordfører og Venstres ordfører at erkende.

Jeg vil ikke betvivle, at fru Dagmar Mørk Jensen har nogle idealistiske drømme om, hvordan landsbysamfundet kunne være, også med industriel virksomhed, men fru Dagmar Mørk Jensen skal passe meget på, at hun ikke i denne sag skiber sig ind og bliver tjener for nogle helt andre forsøg end dem, fru Dagmar Mørk Jensen egentlig helst vil tjene.

Formanden:

Jeg har foreløbig tre talere indtegnet til korte bemærkninger, og vi har en stribe ordførere, der ikke har fået en chance endnu.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg synes ærlig talt, at det – for at sige det, som det er – er uforskammet, at man på den måde skal have sine intentioner beklippet. Jeg og mit parti er i høj grad optaget af,

[Hanne Severinsen]

hvordan vi kan få skabt liv i landsbyerne, og det må være hr. Hjortnæs bekendt, at landsbykontaktudvalget faktisk har bedt om denne ændring, fordi man mener, at det vil skabe mere liv i landsbyerne. Og det er præcis, hvad vi ønsker at opnå.

(Kort bemærkning).

Carl Martin Christensen (KF):

Jeg vil gerne have mig frabedt, at hr. Hjortnæs forsøger at udlægge, hvad man fra regeringspartierne side mener med dette lovforslag, og forsøger at mistænkeliggøre det, vi her har sagt.

Det, det drejer sig om, er, at man har en stor bygningsmasse stående på landet, som ikke længere anvendes til sit oprindelige formål. Der er ganske god mulighed for, at iværksættere kan komme i gang for rimelig beskedne penge, meget ofte i situationer, hvor de ellers ikke har nogen mulighed for at komme i gang med en eller anden form for erhvervsvirksomhed. De kommunale håndværkergrunde er jo relativt dyre i forhold til det, man her snakker om.

Formanden:

Fru Dagmar Mørk Jensen for en kort bemærkning, og derefter går vi tilbage til orderrækken.

(Kort bemærkning).

Dagmar Mørk Jensen (RV):

Helt umiddelbart kunne jeg da forestille mig, at hr. Hjortnæs' store bekymring med hensyn til spekulationspriser på de pågældende ejendomme måtte kunne fjernes ved, at der blev indføjet noget om vurderingssummerne. Dette har jeg ikke gennemtænkt, det er bare en løs tanke.

Hvad angår, at jeg skulle være naiv med hensyn til, hvad dette kan udvikle sig til, kan jeg kun sige, at jeg har i de sidste 40 år boet i en landsby – eller rettere sagt i to forskellige. Jeg bor i virkeligheden midt i en maskinfabrik, så jeg ved godt, hvordan forholdene er.

Så vil jeg slutte med at spørge: er man da tilfreds med, som forholdene er i øjeblikket set fra miljøets side?

Addi Andersen (CD):

Dette forslag til lov om ændring af lov om kommuneplanlægning, der drejer sig om støtte til landsby- og andre lokalsamfundsprojekter, kan Centrum-Demokraterne give ministeren deres støtte til.

Jeg bor selv i et mindre landsbysamfund og ved derfor, at det er meget nødvendigt med nytænkning på alle områder for at bevare disse som levende samfund, og et af midlerne til at sikre de mindre samfund kan netop være at lempe reglerne for udnyttelse af nedlagte landbrugsbygninger. Brugen af disse landbrugsbygninger til mindre erhverv kan betyde, at der bliver mere liv i de små landsbysamfund, bl.a. ved mere handel hos de små købmænd.

Støtten til de små landsbysamfund behøver ikke altid at være økonomisk, men kan som her ydes gennem en lempelse af reglerne.

Derfor en tak til miljøministeren for fremsættelsen af dette lovforslag, som Centrum-Demokraterne vil arbejde positivt for i udvalget.

Tinning (VS):

Egentlig er der vel ikke nogen, der er uenig i, at det er en god idé, at nogle af de tomme og forladte landbrugsbygninger – så kan man kalde dem overflødiggjorte, hvis man vil – bliver brugt til mindre håndværk eller industri eller lager- og kontorformål. Jeg synes egentlig, at den diskussion, som går på, om man må eller ikke må have sådan noget ude i landzonerne, er en lidt håbløs diskussion, som ikke fører os nogen steder hen.

Jeg tror heller ikke, det hjælper, at vi diskuterer, om hr. Hjortnæs har ret i, at folk, der bor i en landsby, foretrækker at være i fred for forurenende industri, eller han ikke har det. Der er selvfølgelig ikke nogen, der ønsker forurenende industri. Der er heller ikke nogen, der ønsker at henslæbe tilværelsen i fred på fred på fred, uden at der foregår noget som helst.

Derfor tror jeg, at fru Dagmar Mørk Jensen, selv om hendes indlæg jo meget var sådan lidt på den ene side og lidt på den anden side, vel nok havde fat i de centrale problemer alligevel, for det er jo rigtigt, at i dag kan der utvivlsomt findes eksempler – dem kender vi jo, mange af os – på en for restriktioner

[Tinning]

tiv og for firkantet administration af de gældende bestemmelser.

Det er også rigtigt, som fru Dagmar Mørk Jensen peger på, at ud fra miljøhensyn behøver det fornuftigste ikke være bare at lade tingene være, som de nu er; der kan sagtens laves forbedringer. Men det er også rigtigt, som Danmarks Naturfredningsforening påpeger, at sådan set er der allerede i det gældende zonelovscirkulære fastsat de retningslinjer, der er brug for.

Derfor vil jeg sige, at umiddelbart hælder vi til at sige, at vi såmænd lader det være, som det er, selv om der er nogle problemer med administrationen af det, for det kunne der rettes op på. Men samtidig vil jeg godt sige, at hvis der findes en vej – og fru Dagmar Mørk Jensen antydede, at der var den vej at rette lidt op på disse bestemmelser og tage mere hensyn til miljøet og samtidig sikre, at der selvfølgelig kommer til at foregå noget i disse forladte og tomme landsbrugsbygninger – er vi helt med på den. Ministerens måde at komme videre på er vi altså ikke umiddelbart med på, men ideen bag forslaget er vi meget med på, og fru Dagmar Mørk Jensens stillen i udsigt, at denne gang er der måske en gylden middelvej, gør os fortrøstningsfulde med hensyn til det fremtidige udvalgsarbejde.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne til beslutningsforslag nr. B 76 om etableringsmuligheder for nye virksomheder i ikkeudnyttede landbrugsbygninger m.v., hr. Poulsaard, har ordet.

Poulsaard (FP):

Jeg står her med Landsbladet fra den 5. december 1986. Jensen har en god idé, men han har rent bogstaveligt ikke noget at have den i. De penge, han har lånt i banken for at kunne realisere sin idé, rækker ikke til at opføre en ny produktionsbygning, familien er ked af at flytte, og der er ingen tomme bygninger på egnen.

Jo, der er tomme bygninger på egnen, der er virkelig mange tomme bygninger på egnen. I samme blad er der en undersøgelse, der viser, at der nedlægges mellem 1.500 og 2.000 landbrug, og det betyder, at der alene siden 1970 er blevet frigjort 5 mill. m² byg-

ninger. I hvert fald 10 pct. af disse er af så god en kvalitet, at de uden større investeringer kan indrettes til andre arbejdspladser.

Se, det er jo fornuftig snak, det her.

Det var en meget interessant debat, primært vel nok om ministerens lovforslag. Den var interessant i den forstand, at Venstres ordfører – hvad jeg takker for – sagde om Fremskridtspartiets forslag, at hun næsten var parat til at støtte det – det er sjældent, vi hører sådan nogle intentioner – og det skal Venstre have tak for.

Samtidig sagde ministeren, at han havde levet op til vores folketingsbeslutning, men jeg har nu et lille hjertesuk over noget, jeg ikke rigtig kan forstå. Vores forslag blev fremsat den 18. december, ministerens den 14. januar. Hvorfor er vores forslag ikke kommet til behandling før? Det er måske, fordi man ville have en grund til at smyge sig udenom? For ministeren har ret i, at vi ikke er tilfredse. Vi skal nok støtte ministerens lovforslag, det er vi simpelt hen tvunget til, men vi er aldeles ikke tilfredse med de småforbedringer, der ligger i det; der er reelt ingen forbedringer i det. Det er stadig væk forbudt at have produktionsindretninger i disse bygninger. Hvorfor skal man have alle disse restriktioner? Jeg kan forstå, at Socialdemokratiet og SF er inde på de tanker, ellers ville de jo ikke være socialistiske partier, men det glæder mig da, at hr. Tinning for én gangs skyld opførte sig lidt fornuftigt.

Så er jeg meget, meget desorienteret, for som regel er det de Radikale, der skal afgøre et forslags skæbne, og jeg forstod ikke fru Dagmar Mørk Jensens tale, jeg forstod den simpelt hen ikke. Var de Radikale med, eller var de Radikale ikke med? Jeg kunne forstå, at der var brydninger i partiet, men jeg fatter simpelt hen ikke, at et parti, der har sin rod i den danske husmandsbevægelse, kan være imod dette. Skal man ind på noget af det, der står i samme artikel i Landsbladet, om, at Planstyrelsen – det minder om socialisme og kommunisme med alle de styrelser, vi har – har sat to løsningsmodeller op? I den ene forestiller den sig, at de folk, der bor på landet, men ikke arbejder i landbruget, opfordres til at flytte nærmere byområder. Jamen hvad er det for noget? Er der virkelig fornuftige mennesker i dette land, der sidder og planlægger en folkeflytning, ligesom man gør i Rusland, hvor man sender folk til Sibirien

[Poulsgaard]

og andre steder? Og hvad er det for noget ævl med afstandene? Selv om regeringen gør, hvad den kan for at brandskatte os på alle mulige måder, har de fleste mennesker da en bil i dette land, og afstandene er ikke så store. Det er da noget forfærdeligt vrøvl at skrive, at man ligefrem kunne tænke sig, at folk skulle flyttes et andet sted hen at bo. Så skal vi have de store, åbne vidder. Drømmer man om Det Vilde Vesten, eller hvad er det, man drømmer om? Jeg synes, det er rystende, at der kan sidde folk dér – og det er faktisk også rystende, hvis jeg har ret i min formodning, at det er Det Radikale Venstre og disse grønne miljøkæmpere – der drømmer om den rene natur, og så er vi andre tilbage i jordhulerne. Hr. Hjortnæs ønskede ikke produktion, men hvad i himlens navn skal dette land leve af, hvis ikke der er en produktion? Det har man lyst til at spørge om.

Jeg hørte om et tilfælde for nylig, hvor en mand havde købt et nedlagt landbrug i Brovst i Nordjylland. Han havde fået tilladelse af amtet og af kommunen til at indrette et bilværksted, men så kommer de overordnede og siger: nej, det går ikke; du må i hvert fald kun have værksted her, hvis du ingen mand beskæftiger. Der må ikke være udkørsel til vejen, det vil genere de kørende. Der var mindre udkørsel nu, end dengang der blev drevet landbrug dér. Hvad i himlens navn skal folk, ja undskyld, jeg er godt klar over det, hr. formand, men . . .

Formanden:

Så lad være!

Poulsgaard (FP):

Ja undskyld, men man fatter ikke, at partier, som kalder sig liberale som de Radikale, kan gå med til sådan noget. Nu fik denne mand ved trafikministerens og min medvirken lov til alligevel at fortsætte, men at han skulle have alt det bøvl, er simpelt hen uforståeligt for ethvert fornuftigt tænkende menneske.

Jeg må sige tak til Venstre for den tilslutning, der lå i, at man ville se på vores forslag. Men der ligger lidt interessant i det her, synes jeg nok. Jeg ved godt, at vi har en firepartiregering. Så vidt jeg kunne tolke de meldinger, der kom, var hverken de Konservative eller Venstre særlig tilfredse med det, mi-

nisteren har lagt på bordet. Man ville godt gå videre. Jeg kunne godt have lyst til at spørge de to partier: er det sådan, at man lader et lille parti dirigere det hele, eller presser man somme tider selv lidt på? Vi vil meget gerne hjælpe de to partier ved at få en drøftelse af hele by- og landzonenloven. Det er noget, vi skal have ophævet. Vi skal have de bygninger udnyttet, men ikke for at landmændene skal kunne sælge nogle bygninger, som hr. Hjortnæs sagde. Ja hvad ville der egentlig ske ved, at de tjente et par kroner, de stakkels bønder? Det kan jeg ikke rigtig se at der ville ske noget ved. Det er for at hjælpe hr. Jensen, som ikke har råd til at bygge nye bygninger, for der er ingen, der tror så meget på hans ideer, at man vil låne ham alle de penge. Tænk på, at Danmark er det land i verden, der har flest opfindere pr. indbygger! Vi er virkelig en kreativ befolkning, og mange af de virksomheder, der i dag er store, er jo startet i det små. Det er netop for at hjælpe dem, man skulle støtte Fremskridtspartiets beslutningsforslag.

Men som sagt skal vi nok støtte ministerens, det gør vi uden glæde, og så håber vi, at vi kan komme til at diskutere rigtigt på baggrund af det forslag, vi har fremsat.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg vil gerne takke ordførerne, som har givet lovforslaget en positiv modtagelse. Jeg er meget glad for, at flere har udtrykt tilfredshed med lovforslagets hovedtanke, den nemlig at fremme levevilkårene i landsbyerne og de øvrige landdistrikter. Undersøgelser fra forskelligt hold om udviklingen i landsbyerne synes at være entydige. Hvis ikke vi skridder ind med en eller anden hjælpeforanstaltning – eller adskillige – vil der ske en fortsat affolkning af landsbyerne. Det vil ikke være usandsynligt, at det drejer sig om et tal, der ligger betydeligt over 50.000. Der er ingen tvivl om, at det fjerner grundlaget for landsbyerne. Det drejer sig om ca. 1 million mennesker i Danmark, der bor i landsbyerne. Derfor vil jeg appellere om forståelse for indholdet af dette forslag og om, at man ikke giver indtryk af, at Folketinget her ser bort fra de problemer, der ligger i vores struktur, og siger nej til den støtte, der skal til, for at vore landsbysamfund kan fortsætte. Det er nødvendigt, at der skabes grundlag for er-

[Miljøministeren]

hvervs- og beskæftigelsesmæssige initiativer. Det må ske, uden at det berører lovens hovedformål, som jo er at bevare landskabelige værdier og hindre ukontrolleret bebyggelse i det åbne land.

Jeg vil også henlede opmærksomheden på den næste sag, vi skal behandle, lovforslag nr. L 157 om ændring af kommuneplanlægning, der vedrører støtte til landsby- og lokalsamfund. Disse to lovforslag har jo en sammenhæng, idet de begge skal fremme udviklingen i landsbyerne, så det bliver levedygtige lokalsamfund. Derfor vil jeg også allerede nu henvise til de generelle bemærkninger til dette lovforslag.

Jeg vil pege på de igangværende og kommende initiativer, der tilsammen skal styrke de små samfund, på den forsøgsordning, vi har i gang med tillægsproduktioner i de små dagligvarebutikker, på det fremsatte forslag om ændring af østøttebogen og på det omfattende arbejde vedrørende marginaljorder, alt sammen noget, som skal være med til at styrke mulighederne for, at landsbysamfundene kan overleve. Derfor må jeg anbefale, at man under udvalgsarbejdet har dette perspektiv for øje.

Det forslag om ændring af zonenloven, der er fremsat, lægger ikke op til voldsomme ændringer i principperne for zonenlovsadministrationen. Det var et meget vigtigt udtryk, der blev brugt af fru Dagmar Mørk Jensen; her er ikke tale om en revolution, her er tale om en smidiggørelse. Hensigten er alene at forenkle og at lette den administrative behandling af sager, hvis udfald vi på forhånd kender i dag. Det er nemlig sådan, at der efter den bestemmelse, vi i dag har i zonenlovens § 8, stk. 2, i langt de fleste sager meddeles tilladelse til at etablere andre erhverv i overflødiggjorte landbrugsbygninger, helt op imod 80 pct. af ansøgningerne. Men problemet er, at det er en lang proces, det skal igennem, og det er vores indtryk, at adskillige afstår fra at søge, fordi de ikke tror, at de kan overvinde disse besværligheder.

Når det nu er sådan, er det rimeligt at gå det skridt videre, at de tomme bygninger umiddelbart kan udnyttes til gavn for udviklingen i f.eks. landsbyerne. Forslaget betyder derfor især en tidsbesparelse for ansøgerne. De skal ikke afvente en egentlig zonenlovsbehandling og måske yderligere en klagesag.

Nu kan man inden for den korte tidsfrist komme i gang.

Jeg tror, at denne afkortning af behandlingstiden vil fremme lysten til at gå i gang i landområderne og dermed være med til at sikre grundlaget for landsbyernes fortsatte eksistens. Men det er klart, at det er op til de enkelte borgere i lokalsamfundene i fællesskab med kommunalbestyrelserne og de lokale erhvervsorganisationer at udnytte forslagens muligheder.

Hr. Hjortnæs udtrykte sammen med flere andre bekymring for, at der her lægges op til noget helt andet, at der lægges op til en form for lempelse af bestemmelserne i zonenloven om beskyttelse af vores natur. Jeg mener ikke, at der er nogen risiko for, at dette forslag kan udnyttes i den retning. Frygten er efter min opfattelse ganske ubegrundet. Forslaget siger jo netop, at man kun må etablere sig i eksisterende bygninger, de bygningsmæssige rammer. Hensigten er typisk at støtte mindre virksomheder og iværksættere, der kan indpasse sig i den eksisterende bebyggelse.

Nu ved vi jo godt alle sammen, at der kan ske det, at det går godt, og at det udvikler sig til noget, og så kan ønsket komme om, at man godt vil have udvidet sine muligheder. Her er hovedsynspunktet, at zonenloven skal yde hjælp til iværksættelse af aktiviteter, men i det omfang en virksomhed vil vokse ud over de bygningsmæssige grænser, må den flytte til et erhvervsområde. Det er også klart angivet i bemærkningerne til lovforslaget.

Jeg mindes en tur, udvalget var på i Sønderjylland, hvor man besøgte en nedlagt landbrugsejendom og så unge mennesker beskæftiget med frembringelse af en eller anden mekanisk ting. Det har udviklet sig sådan, at jeg tror, der var seks unge beskæftiget. Borgmesteren var med på denne tur, og helt naturligt kom det fra en af disse unge: borgmester, nu må du give os tilladelse til at udvide bygningerne, for vi kan producere det dobbelte. Hvad må svaret være? Selvfølgelig nej. Det er inden for de bestående rammer, der er givet tilladelse. Skal du videre, må du til industriområder. Ja, selvfølgelig.

Har det overhovedet nogen værdi for en landsby, at det her fungerer? Ja, jeg har forsket lidt og har opdaget, at disse seks unge mennesker var gift. To-tre børn hver, en halv skoleklasse, så kan man selv tænke videre. I høj grad en beskæftigelsesmulighed, en mu-

[Miljøministeren]

lighed for de funktioner, der må være i en landsby, for at den kan overleve.

Når der opstår ønsker om udvidelse af en virksomhed, hvor det går godt, må det naturligt være sådan, at den flytter et andet sted hen.

Derfor må jeg selvfølgelig afvise enhver mistanke om, at denne indsats for at hjælpe landsbysamfundene skulle være begrundet i kommerciel interesse, i at øge værdien af de nedlagte landbrugsbygninger.

Hr. Hjortnæs var lidt i tvivl om, hvorvidt en sådan tanke kunne skabes i mit hoved. Jeg må sige, at jeg ser det som et vældigt middel til at hjælpe landsbysamfundene.

Det er korrekt, som hr. Poulsaard har oplyst, at en undersøgelse viser, at 10 pct. af de bygninger, der bliver ledige, direkte kan anvendes til lager eller til en håndværkssomhed eller noget andet, som grosted for en, der har trang til at skabe noget. Hvor har unge mennesker ellers denne mulighed?

Men det skal siges lige så klart, at i overvejelserne har jeg selvfølgelig haft klart for øje de sikkerhedsbestemmelser, der skal til, for at vi ikke kommer til at overtræde zone-loven, for at vi ikke kommer til at ødelægge det, der er sat op for at beskytte vores natur. Derfor skal der heller ikke være tale om udvidede vandanlæg eller vejanlæg eller noget i den retning. Det skal være i de bestående bygninger.

Jeg ser det ikke som noget odiøst, at man har rejst denne frygt, for den må naturligt være der, for at vi hele tiden kan afpasse hensynet – dér har fru Dagmar Mørk Jensen formentlig ramt noget helt centralt – til miljøet, hensynet til landsbybeboerne. Kan vi få de to passet sammen? Jeg mener, det er gjort ved dette lovforslag. Jeg er helt parat til at vurdere, om der kunne være andre ting i det, som vi må tage hensyn til.

Man er betænkelig fra et par partiers side med hensyn til grænsen på de fem medarbejdere. Det er klart, at hvis det går godt og der er plads, så var det da dejligt at få flere. Men i virkeligheden ligger der i denne grænse en opblødning af den nuværende praksis, hvorefter der ikke må beskæftiges fremmed arbejdskraft. De fem omfatter selvfølgelig både den, der står for det, og den, der er med i arbejdet, men også dem, der eventuelt har det som arbejdsplads.

I lovforslagets bemærkninger står der, at der ikke må være tale om en egentlig industriel virksomhed, men at lovændringen tilsigter at lette etableringsadgangen for mindre industri- og håndværkssomheder m.v., altså netop at man ikke får personer beskæftiget, der ligesom tvinger til en udvidelse, der går ud over de bygningsmæssige rammer.

Jeg er ked af, at det i debatten i dag om et så vigtigt initiativ over for en del af det, der er nødvendigt, for at vi kan bryde udviklingen i landsbyerne, ligesom stilles op som et skræmmebillede: nu forsøger vi i virkeligheden ad bagdøren at ødelægge hele vores natur ved at bryde zoneloven i praksis. Det er ikke det, der er tanken, tværtimod, men vi skal sikre os, at det ikke kan ske. Derfor er det meget væsentligt, at det udvalgsarbejde, der nu skal gå i gang, har det for øje. Jeg håber, at vi i fællesskab kan finde en løsning, der tilgodeser begge disse hensyn, og at landsbyerne får yderligere en redningsmulighed.

Hjortnæs (S):

Hvis miljøministeren vil gøre sig den anstrengelse at læse grundigt det, ministeren har sagt fra Folketingets talerstol, vil jeg tro, at han vil blive dybt bekymret over den vejledning, han har givet landets myndigheder med dette indlæg.

Ministeren prøver på den ene side at fastholde de grundlæggende principper i by- og landzoneloven. På den anden side taler ministeren varmt om de iværksættere og unge mennesker, som kan sætte noget i gang, osv. Hvad skal de stakkels myndigheder tilrettelægge tingene efter? Hvad er det for en vejledning, de får af landets minister?

Jeg var bekymret nok, da jeg læste forslaget igennem, ud fra nogle mere retlige synsvinkler. Når man anvender udtryk som »der ikke ombygges i væsentligt omfang«, »kan der etableres et mindre, ikke skæmmende oplag efter kommunalbestyrelsens nærmere bestemmelse«, kan jeg blive bekymret og sige: hvad er det for nogle retsregler at lave? Og så hører jeg samtidig ministerens indlæg, der i den grad skaber usikkerhed om, hvad det er for en praksis, myndighederne skal prøve at anlægge efter dette forslag til nye bestemmelser.

[Hjortnæs]

Som nævnt tror jeg, ministeren vil blive dybt bekymret over sit eget indlæg, hvis han læser det grundigt og eftertænksomt igenem.

Vi har i dag en by- og landzonelov med en dispensationsbestemmelse. Jeg går ud fra, at ingen kommunale myndigheder er interesseret i at blokere for fornuftig udnyttelse af landbrugsbygninger, som er blevet ledige, men at de selvfølgelig er meget opmærksom på, om man ved en sådan udnyttelse kommer til at skabe miljøproblemer, og at det er det, der er afgørende for, om de vil give tilladelsen eller de ikke vil give tilladelsen. Efter vores opfattelse er denne dispensationsmulighed tilstrækkelig til at sikre den fornødne fleksibilitet i administrationen af en i øvrigt stram by- og landzonelov.

Vi vil gerne kunne fastholde tilliden til, at de politiske myndigheder ude omkring i landet administrerer denne dispensationsmulighed fornuftigt. Vi er dybt bekymrede for, at ministeren med dette forslag skaber en sådan usikkerhed, en sådan retsusikkerhed, at det vil få meget ødelæggende betydning. Men for dog at prøve, om det ikke vil være muligt at få et klart, retningsgivende svar fra ministeren, vil jeg stille følgende konkrete spørgsmål:

Anser ministeren det for tilrådeligt, at myndighederne accepterer, at der etableres produktionsvirksomhed – jeg siger »produktionsvirksomhed« – i nedlagte landbrugsejendomme, hvorfra der ikke er en tilfredsstillende spildevandsafledning til et kommunalt rensningsanlæg?

Det burde være muligt for ministeren at svare enten ja eller nej til det spørgsmål.

Leif Hermann (SF):

Jeg noterede mig, at ministeren i sit svar til ordførerne ikke kom ind på de bemærkninger, jeg havde om landzonelokalplanerne.

Jeg vil godt gøre ministeren opmærksom på, at der formentlig ikke er nogen i denne sal, der er uenig i, at der skal foretages mere, således at landsbyerne ikke bliver affolket, som ministeren selv sagde. Det er der ikke nogen der kan være uenig med ministeren i, altså hvis vi skal være rigtig enige alle sammen. Jeg synes, sigtet bag det her er meget godt, men nu har ministeren altså fremlagt

nogle instrumenter for Folketinget, og det er jo det, vi må tage stilling til.

Vi vil meget gerne være med til at se på lands- og regionplanloven og på kommuneplanloven, altså planlægningslovgivningen, om det er den, vi kan bruge til at støtte, at landsbyerne udvikler sig.

Jeg vil godt gøre ministeren opmærksom på, at det ikke kun er landsbyerne, dette lovforslag handler om. Ministeren tager det hele med, tager alt, der ligger i landzone, med.

Der er yderligere den fordel, at hvis man laver en landzonelokalplan, så har kommunalbestyrelsen zonelovskompetencen, og det vil sige, at den ansøgning om ændret anvendelse, man under alle omstændigheder efter bygge-loven skal indgive, kan indgives det samme sted, hvis der er en landzonelokalplan, nemlig til kommunalbestyrelsen. Kerne- n er, at så er klageadgangen efter ministerens forslag bare røget, og så er vi tilbage, hvor vi var i foråret 1985.

Ja, siger ministeren, 80 pct. af ansøgerne får tilladelsen. Det vil sige, at i realiteten har vi den situation i dag, at de, der søger, får de tilladelser, de lokale myndigheder finder forsvarelig. Så siger ministeren: men der er nok en hel del, der afholder sig fra at søge, fordi proceduren er så besværlig. Det er åbenbart klageadgangen, og vi vil ikke være med til at afskaffe klageadgangen i zonelovssager.

Så vil jeg godt spørge ministeren: er der kommet flere klager over zonelovsproceduren end de klager, der lå på bordet sidst, vi havde et zonelovsforslag fremme af denne karakter, nemlig i foråret 1985? Da var der kun to klager over proceduren.

Jeg vil godt bede ministeren endnu en gang om at tage stilling til spørgsmålet om de fem medarbejdere. Ministeren siger: ja, men det er jo allerede en stor udvidelse i forhold til den gældende praksis. Det er muligt, men Venstres ordfører og hr. Carl Martin Christensen fra Det Konservative Folkeparti ville have mere. Der skulle være adgang til at dispensere fra kravet om maksimum fem medarbejdere.

Kan vi ikke risikere, hvis det her går igenem, at den dispensationsadgang, som formentlig vil blive indbygget i loven – det er jo to regeringspartier, der står for den – vil blive udnyttet ganske kraftigt? Hvordan vil ministeren styre de konsekvenser, der følger deraf, når man beder om tilladelse til byg-

[Leif Hermann]

ningsmæssigt at udvide, selv om man skal have en zonelovstilladelse, selv om det ligger uden for det system, ministeren her opstiller? Hvordan vil ministeren styre det? Det kan ministeren ikke. Når man har sagt A i en sådan situation, vil man ganske automatisk, tvunget af de økonomiske omstændigheder – det er jo immervæk et kapitalistisk land, vi lever i – også være nødt til at sige B, og så er skredet allerede sat ind for længst, og så er der ikke noget at gøre.

Det er beslutninger, som i realiteten er uoprettelige, medmindre vi sørger for, at de virksomheder går konkurs, og så er der ikke vundet ret meget ved noget som helst.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Hr. Hjortnæs udtrykte bekymring for min bekymring med hensyn til vejledning over for myndighederne om dette forslag. Jeg tror ikke, de er større end de bekymringer, hr. Hjortnæs bør have over for befolkningen efter at have karakteriseret dette forslags formål som et ønske om at forhøje prisen på landbrugsbygninger.

Det, det drejer sig om, er en lettelse for den, der skal gå i gang, idet der kun er sat 14 dage af. Hvem er det, der skal afgøre, om det ønske, der fremsættes igennem anmeldelsen om, at man tager nogle landbrugsbygninger i brug, kan imødekommes? Det er selvfølgelig kommunalbestyrelserne, som skal påse, at det ønske, der fremsættes om de og de bygninger, er i overensstemmelse med lovens bestemmelser og zoneloven, bl.a. at det selvfølgelig skal foregå inden for de eksisterende bygninger og dermed de muligheder, der ligger vejmæssigt, kloakmæssigt, vandmæssigt i det hele taget.

Mange afstår – det er det indtryk, vi har fået – på grund af problemerne med hensyn til, om man overhovedet kan komme igennem med det. Det er, som om man ikke har været helt klar over de muligheder, der ligger i dag. Er det udelukkende på grund af klageadgangen? Det kan jo være en vurdering, men det er bestemt ikke min vurdering. Det er spørgsmålet om proceduren i det hele taget.

På den baggrund vil jeg sige, at sådan som lovforslaget er udformet, er det stadig min bestemte opfattelse, at det ikke på nogen må-

de lægger op til overtrædelse af de gældende bestemmelser.

Formanden:

Der er bedt om yderligere en række korte bemærkninger. Fru Dagmar Mørk Jensen har ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Dagmar Mørk Jensen (RV):

Det skyldes dels, at jeg i farten glemte at melde vedrørende beslutningsforslag nr. B 76. Jeg går selvfølgelig ud fra, at det vil blive behandlet i udvalget sammen med lovforslag nr. L 156.

Jeg vil gøre hr. Leif Hermann opmærksom på, at det ikke er klageadgangen, vi finder besværlig. Det er proceduren, som ministeren nævnte, vi ikke finder stemmer overens med den mentalitet, man finder hos iværksættere.

Og så igen: vi finder ikke, at miljøbestemmelserne i øjeblikket bliver overholdt, som de bør.

(Kort bemærkning).

Hjortnæs (S):

Jeg er ked af, at ministeren ikke svarede på mit meget konkrete spørgsmål. Det ville have givet klar vejledning til myndighederne om, hvornår de skal være vågne, og hvornår de ikke skal være vågne. Men det nytter vel ikke, at jeg stiller spørgsmålet en gang til. Jeg kan vel ikke forvente, at ministeren vil give klare, vejledende svar på de spørgsmål, som kan stilles med baggrund i det lovforslag, ministeren her har lagt frem.

Derfor vil jeg gerne sige til ministeren endnu en gang, at med dette bliver der skabt en retsusikkerhedstilstand, og jeg synes, det er meget beklageligt, at ministeren vil medvirke til det. Med de udtalelser, ministeren selv er fremkommet med, er der slet ingen tvivl om, at der bliver enorm retsusikkerhed.

Ministeren var opmærksom på, at jeg havde tilladt mig – der var en enkelt ordfører, der sagde, at det næsten var uforskammet – at postulere, at baggrunden for det her forslag også var, at man tænkte på, at landbrugsbygninger skulle have mulighed for at blive udnyttet, og det kunne der også være noget pekuniært i.

[Hjortnæs]

For nu ikke at køre den diskussion videre kunne det være, at ministeren kunne oplyse en ting. Det er ikke sikkert, ministeren har oplysningen her i dag, men så må vi jo grave lidt mere i det. Når man nu er så optaget af landsbysamfundene – jeg forstår, at det er den kerne af huse, der ligger omkring gadekæret – så kunne jeg godt tænke mig at få oplyst, hvad forslaget egentlig vil inspirere til. Jeg tror, at det vil inspirere til salg af produktionsvirksomheder i det åbne landskab. Det er ikke noget, der vil koncentrere sig om de få gårde eller bygninger, der knytter sig hertil, inde i det lille landsbysamfund. Nej, det er ude i det åbne landskab.

Det er det, det handler om, og derfor foreser ministeren at tegne et billede, der er helt uvirkeligt. Det er derfor, jeg tillader mig at sige, at dette faktisk ikke har så forfærdelig meget med landsbysamfundet og -kernen at gøre. Det har noget at gøre med at åbne op for, at landbrugsbygninger, som ligger i det åbne land, kan afsættes til bl.a. produktionsvirksomhed, og det er det, jeg advarer meget, meget stærkt imod.

Jeg appellerer til, at ministeren endnu en gang giver den klare retningslinje fra denne talerstol, at det bestemt ikke er det, der er formålet med det foreliggende forslag.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg er glad for, at ministeren ikke mener eller i hvert fald ikke har belæg for at mene, at det er klageadgangen, der skaber vanskeligheder. Så vil jeg for det første godt spørge: hvad er så meningen med at fjerne den?

Det andet, jeg godt vil bede ministeren om – nu beder jeg om det for vist anden eller tredje gang – er: vil ministeren ikke godt kommentere mine bemærkninger om landzonelokalplanlægningen, der har mulighed for processuelt at skabe bedre vilkår, for dér indleverer man til den samme myndighed, som man alligevel efter forslagets bemærkninger skal hen til for at bede om tilladelse efter bygningsreglementet?

Jeg vil i øvrigt gøre opmærksom på, at det i dag er sådan, at hvis man søger zonelovstilladelse, så indleverer man ansøgningen til kommunalbestyrelsen, der videresender den til amtsrådet. Jeg forstår ikke rigtig, hvad det er ved den procedure, ved den fremgangsmå-

de, der afskrækker folk. Hvorfor afskrækkes det blomstrende danske påhitsomme erhvervsliv af, at man skal søge om nogle tilladelser?

Hvis de, ministeren vil få ud – ikke i sine landsbyer, men, som hr. Hjortnæs siger, i det åbne land – skal producere nogle ting, som de, om jeg så må sige har fundet på selv, og som ligger dér, hvor vi siger: vi vil godt have en miljøgodkendelse af det, så skal de jo alligevel igennem en myndighedsbehandling af temmelig omfattende art med klageadgang osv. Jeg vil gerne bede ministeren om at tage stilling til det.

Jeg vil til sidst sige, at jeg tror ikke, ministeren eller regeringen bevidst sigter på at opretholde prisniveauet for landbrugsejendomme, men det er vel ikke nogen uønsket sidegevinst, hvis den skulle vise sig.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Det er hr. Hjortnæs' udtalelser om det åbne land, der kalder mig frem. Det er noget, vi også i Venstre gerne vil værne om. Vi vil nødigt have en situation, hvor det åbne land bliver ligesom det, vi kan se i USA: åbne områder uden folk, områder, der er meget tyndt befolket, og som går i stå.

Jeg synes, det er en meget traditionel tankegang, at man i det, man kalder det åbne land, kun kan have landbrugsvirksomheder. Vi må se lidt mere utraditionelt på de forskellige forhold, således at man i lokalsamfundet kan have andre ting end køer, svin, høns, så vi dér får en helt anden struktur end for 10, 15, 20 og 50 år siden.

Vi er inde i en udvikling, som er fantastisk positiv for de lokale samfund, og det synes jeg vi skal være med til at styrke.

Det gør vi også her, ikke ved noget, som bare er noget blandet, men ved, at man gør det administrativt meget nemmere at iværksætte i tidligere landbrugsbygninger, som i dag er tomme og står og forfalder.

(Kort bemærkning).

Hjortnæs (S):

Det er ikke en uvæsentlig diskussion, vi fører for øjeblikket.

Det, jeg gerne vil benytte lejligheden til at præcisere, er, at vi har mange miljøproblemer i Danmark i dag, vi har sågar mange

[Hjortnæs]

problemer med hensyn til at få lukket alle de såkaldte ulovlige udledninger inden den datofrist, der er.

Det, det her reelt handler om, set under vores synsvinkel, er, at man ikke etablerer sig med produktionsvirksomhed uden at sikre, at der er en spildevandsafledning til et kommunalt rensningsanlæg. Det er for os en utrolig vigtig begrænsning at sætte på mulighederne for at etablere sig i det åbne land.

Det ved jeg godt betyder, at så kan man kun afhænde de tidligere driftsbygninger ved landbrugsejendomme til kontoraktiviteter af forskellig art, til lageraktiviteter af forskellig art. Det har vi ikke noget imod.

Men det, som har en forurenende effekt, produktionsvirksomhederne, er det utrolig vigtigt ikke bliver etableret steder, hvor der ikke er mulighed for at aflede spildevandet til et kommunalt rensningsanlæg, der opfylder de kriterier, Folketinget nu ønsker at opstille for kommunal rensning.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Når man nu som ordfører uden for rækken melder sig, som hr. Skrumsager Skau gjorde, kunne det jo være praktisk, om hr. Skrumsager Skau tilkendegav, at han faktisk vidste, hvad det drejede sig om.

Det drejer sig ikke om, at der kun må være grise, høns, køer, heste og får ude på landet. Den gældende zonetlov § 8, stk. 2, pålægger oven i købet amtsrådet, når der er tale om nedlagte landbrugsbygninger, at give tilladelse til ændret anvendelse, såfremt det ikke strider mod lovens formål. Det kunne være praktisk, om hr. Skrumsager Skau havde fundet ud af det, inden han gik på talerstolen.

(Kort bemærkning).

Dagmar Mørk Jensen (RV):

På baggrund af hr. Hjortnæs' sidste bemærkninger, og da jeg indtil flere gange har sagt, at det er Det Radikale Venstres opfattelse og overbevisning – jeg ved ikke, hvad jeg skal give af andre garantier – at miljøregler skal overholdes, forstår jeg egentlig ikke hr. Hjortnæs' bekymring.

Og så vil jeg prøve at være lidt pædagogisk over for hr. Leif Hermann. Der er rent faktisk forskel på at skulle ansøge efter vej-

ledning af en embedsmand, der måske ikke er voldsomt interesseret i en sådan ansøgning, og så på at bede om oplysning om, på hvilke betingelser man kan benytte en egentlig ret.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Jeg synes også, hr. Leif Hermann skulle sætte sig lidt ind i det lovforslag, vi behandler for øjeblikket, som det lige er blevet nævnt.

Hr. Hjortnæs' synspunkter om miljø er det klart at vi dækker. Vi skal have styr på, og vi skal have orden på vores miljøforhold, uanset om det er byer, om det er os selv, om det er landbrug eller industri. Ikke nogen tvivl om det. Det skal der være, når vi har landbrugsproduktion og vi har svin og køer. Det har vi besluttet i Tinget.

Det skal der også være, når det gælder andre produktionsgrene, men som hr. Hjortnæs sagde, er det begrænset, hvor meget kontorvirksomhed griser. Datavirksomhed, tilskærervirksomhed, strikkervirksomhed er jo ikke noget, der belaster vort miljø i den udstrækning. Vi har altså en hel del industri og småhåndværk, som på ingen måde påvirker vort miljø i negativ retning, kun i positiv retning.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Hr. Leif Hermann og Hr. Hjortnæs har været inde på forskellige ting, bl.a. om ikke det kunne klares ad andet end lovgivningens vej, også med hensyn til planlægning og lignende. Det går som en rød tråd igennem hele mit forslag og i indlæggene fra min side, at det er en forenkling, sådan at eventuelle iværksættere kan komme hurtigt i gang. Vores betænkelighed er i øjeblikket, at systemet er af en sådan art, at mange opgiver på forhånd.

Når det skal over kommunalbestyrelsen, er det jo, fordi den skal garantere for, at den funktion, der ønskes etableret i den og den bygning, kan ske efter de gældende bestemmelser uden overtrædelse af nogen lov og uden overtrædelse af miljøbestemmelserne.

Dermed er også taget ind spørgsmålet om spildevandsrensning eller ikke. Er det en virksomhed, som går ud over, hvad der miljømæssigt er forsvarligt, må kommunen

[Miljøministeren]

selvfølgelig sige nej, og så må det gå sin normale gang. Hvis kommunen mener, at det er i orden, så kan vedkommende gå i gang.

Hr. Hjortnæs gav udtryk for, at jeg tegner et helt uvirkeligt billede af landsbysamfundenes problemer og denne sag. Jeg vil da godt lige gøre opmærksom på, at det ikke var mig, der nævnte problematikken vedrørende tre gårde eller to-tre huse i en lille klynge inde i landsbysamfundet. Det er ikke det, der er tale om. Der var jo, hvis vi skal holde os til det, et landsbysamfund og landsbysystem, før vi fik udflytningen.

Det, det drejer sig om nu, er de gårde, der ligger rundt omkring i landsognene. Vi kan jo nok se, at det er disse gårdes beboertal, der er afgørende for, om landsbysamfundet kan fungere med dets posthus, med dets smedje, med dets Brugs eller dets købmand eller dets skole. Det er dér, problematikken ligger. Her kommer vi med et forslag, der ikke skal bryde nogen lovbestemmelse, men give muligheder for aktiviteter i landsbyområdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketings beslutnings vedkommende anden (sidste)) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslagene henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 157:

Forslag til lov om ændring af lov om kommuneplanlægning. (Støtte til landsby- og andre lokalsamfundsprojekter).

Af miljøministeren (Chr. Christensen).
(Fremsat 14/1 87).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling**Løvig Simonsen (S):**

Formålet med lovforslaget er at sikre levevilkårene for beboerne i landsbyer og andre lokalsamfund samt at give beboerne større medindflydelse på planlægningen. For at sikre disse to formål kan miljøministeren i særlige tilfælde yde støtte til forsøgsordninger, projekter m.v.

Socialdemokratiet deler ganske ministerens ønske om at styrke den målsætning, lovforslaget giver udtryk for. Der er ingen tvivl om, at de ønsker, der bliver givet udtryk for af såvel Landsforeningen af Landsbysamfund som af foreningen Landsbyerne i Danmark, er tilgodeset med forslaget.

Når det er sagt, vil jeg stille mig stærkt tvivlende over for, om ministerens og forslagens hensigter kan opnås ved at stille et beløb på 5 mill. kr. til rådighed i finansårene 1987-89. For at sige det rent ud: for 5 mill. kr. sikrer man ikke levevilkårene for beboerne i landsbyerne. Det ved ministeren godt, og det, vi taler om, er derfor en økonomisk håndsrækning for at give lokalsamfundene bedre muligheder for at komme frem med deres synspunkter i debatten og beslutningsprocessen om deres behov og udvikling.

Det er tilfredsstillende, at ministeren åbner mulighed for ikke kun at støtte lokalsamfundene ude i landdistrikterne, men også de lokalområder, som findes i byerne.

I bemærkningerne til lovforslaget har ministeren redegjort for den udvikling, der har været, siden landsbykommissionen blev nedsat og afgav sine delbetænkninger. Der er ingen tvivl om, at dette arbejde har været stærkt medvirkende til, at man ikke alene i Folketinget, men også i amterne og kommunerne har inddraget de pågældende problemer i såvel planlægning som andre tiltag, herunder boligbyggeri i de lokalområder, som er ved at gå i stå. Disse initiativer og synspunkter er blevet videreført af den nuværende regering, hvilket vi naturligvis er tilfredse med.

Det er også tilfredsstillende, at landsbykontaktudvalget vil blive aktivt inddraget i administrationen af støtteordningerne, inden planstyrelsen træffer den endelige afgørelse om, hvilke projekter der bør støttes. Sådan forstår jeg i hvert tilfælde ministerens formulering.